

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyň: **a) O. H., b) nezl. V. H.**, obě žalobkyně právně zastoupeny JUDr. Zitou Chvojanovou, advokátkou se sídlem Rakovník, Na Sekyře 164, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 47 Az 422/2003, o přezkoumání rozhodnutí ministra vnitra ze dne 22. 1. 2003, č. j. OAM-1711/AŘ-2001, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2004, č. j. 47 Az 422/2003 – 29,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í:

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 14. 12. 2004, č. j. 47 Az 422/2003 – 29 zamítl žalobu podanou žalobkyněmi (dále i „stěžovatelky“) proti rozhodnutí ministra vnitra (dále i „žalovaný“) ze dne 22. 1. 2003, č. j. OAM-1711/AŘ-2001, kterým byl zamítnut rozklad žalobkyň a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 2. 4. 2001, č. j. OAM-2564/VL-07-P17-2000, kterým nebyl žalobkyním udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a zároveň bylo rozhodnuto, že se na ně nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

V odůvodnění rozsudku krajský soud shrnul dosavadní právní a skutková zjištění ve věci a zejména uvedl, že po přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného dospěl k závěru, že skutková zjištění, z nichž toto rozhodnutí vycházelo, byla dostatečná a závěr vyjádřený v rozhodnutí je v souladu se zákonem. Krajský soud měl ze správního spisu za prokázané, že žalobkyně a) opustila vlast již v roce 1995, následovala svého manžela, který měl na Ukrajině problémy s mafií, obě žalobkyně požádaly o azyl až v roce 2000. K důvodům o udělení azylu žalobkyně a) uvedla, že ve vlasti měla problémy s neznámými lidmi, kteří ji vyhrožovali kvůli manželovi. Krajský soud dospěl ve shodě s žalovaným k závěru, že žalobkyně neměly ve vlasti žádné problémy pro své politické přesvědčení a ani jiné potíže vyvolané rasou, národností, náboženstvím nebo příslušností k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 písm. a) a b) zákona o azylu). Z obsahu spisu dále soud zjistil, že žalobkyně nejsou rodinnými příslušníky osoby, které byl azyl udělen, a proto závěr žalovaného, že žalobkyně nesplňují azyl podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu je správný. K ustanovení § 14 zákona o azylu krajský soud uvedl, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, a že zjistil, že osobní poměry žalobkyň a situace v oblasti dodržování lidských práv na Ukrajině byly dostatečně zjištěny a závěr žalovaného o neudělení azylu z humanitárních důvodů není s těmito podklady v logickém rozporu. Krajský soud zamítl žalobu podanou žalobkyněmi jako nedůvodnou dle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Praze podaly žalobkyně včas kasační stížnost, ve které namítají, že žalovaný správní orgán nezjistil dostatečně úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, v důsledku toho i nesprávně posoudil žádost o azyl, že tedy došlo k porušení ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění platném v době rozhodování o žádosti. Dle stěžovatelek není v rozhodnutích žalovaného a správního orgánu I. stupně nikterak zdůvodněn závěr o neexistenci důvodů humanitárního azylu a tento závěr není přezkoumatelný ani z hlediska, zda vychází z dostatečných podkladů a zda je logicky správný. Krajský soud měl na tato pochybení reagovat a napadené rozhodnutí žalovaného zrušit. Stěžovatelka a) trvá na tom, že zásadním důvodem, proč trvale opustila Ukrajinu bylo, že i ona sama (tedy nejen manžel) byla vystavena vysoce společensky nebezpečnému kriminálnímu jednání, a to znásilnění a vydírání, kdy bylo vyhrožováno smrtí celé její rodině. Stěžovatelky dále uvádí, že v České republice žijí řadu let, k jejich chování nejsou žádné připomínky, stěžovatelka b) začala navštěvovat základní školu, vazby stěžovatelek na Ukrajinu jsou zprůhrány. Stěžovatelka a) také namítá, že poukazovala na svůj zdravotní stav, podrobila se závažné operaci s trvalými následky, její tvrzení však zůstalo správními orgány i krajským soudem nepovšimnuto. Stěžovatelky navrhuji napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu projednání, zároveň navrhuji přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele. Žalovaný konstatuje, že stěžovatelky neuvedly v průběhu správního řízení žádné relevantní skutečnosti pro udělení azylu na území České republiky, stěžovatelka a) a její manžel měli na Ukrajině potíže toliko se soukromými osobami, takové jednání soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatelka a) dále ani nevyužila všech právních prostředků, které právní řád země jejího původu umožňuje k ochraně práv a svobod jednotlivce. Žalovaný dále neshledal v případě stěžovatelek

zvláštního zřetele hodné důvody pro udělení azylu dle § 14 zákona o azylu. Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta a nebyl jí přiznán odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka a) podala návrh na zahájení řízení o udělení azylu jménem svým a jménem své nezletilé dcery – stěžovatelky b) dne 6. 11. 2000, kdy uvedla, že vlast opustila v roce 1995 se svým manželem, který ve vlasti podnikal, mafie jej vydírala a vyhrožováno bylo i jí. Stěžovatelka a) také uvedla, že není a nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani jiné organizace, svůj zdravotní stav označila za dobrý. V pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu dne 19. 1. 2001 stěžovatelka podrobněji popsala problémy, které ji provázely na Ukrajině, a které spočívaly ve vydírání soukromými osobami. Stěžovatelka a) dále uvedla, že na Ukrajině nemohla nalézt práci, poprvé do České republiky vycestovala v roce 1995, pracovala zde (sklízela ovoce), podruhé do České republiky přijela v roce 1996 společně se svým budoucím manželem, nelegálně zde pracovala, po porodu dcery stěžovatelka jela na Ukrajinu, kde se manželem vzali, definitivně vlast opustila na podzim roku 1997. Na otázku, proč podala návrh na zahájení řízení o udělení azylu až nyní, stěžovatelka a) odpověděla, že nevěděla o této možnosti, řekl jí to jeden kamarád, předtím si na cizinecké policii vyřídila dlouhodobý pobyt. Důvodem žádosti o azyl bylo dle stěžovatelky a) také to, že by chtěla lepší život pro své dítě, ve vlasti neviděla žádnou budoucnost, její rodina na Ukrajině nemá problémy, ona sama tam neměla problémy s policií a státními úřady, v případě návratu se obávala vydírání.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Praze a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za vhodné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda měl či neměl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s .ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností.

Stěžovatelky v kasační stížnosti výslovně neoznačily zákonný důvod jejího podání, z obsahu kasační stížnosti však lze usuzovat, že byla podána z důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Stěžovatelky mají zejména za to, že žalovaný správní orgán v rámci správního řízení o udělení azylu nezjistil dostatečně a úplně skutkový stav věci, když zejména neposoudil řádně možnost udělení humanitárního azylu, proto měl krajský soud jeho rozhodnutí zrušit.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný i správní orgán I. stupně provedly ve věci řádné dokazování, když pro rozhodnutí si opatřily dostatek podkladů (vycházely zejména z tvrzení stěžovatelek uváděných v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a v pohovoru k tomuto návrhu), na jejichž základě zjistily přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebraly v kontextu platné právní úpravy a dospěly k závěrům uvedeným v rozhodnutí.

Správní orgán I. stupně v řízení o udělení azylu stěžovatelek v souladu se zákonem nejprve posuzoval, zda stěžovatelky nesplňují podmínky pro udělení azylu taxativně stanovené v § 12 zákona o azylu, když stěžovatelka a) jako důvody žádosti o udělení azylu označila toliko potíže se soukromými osobami (mafii), které ji na Ukrajině vydíraly a vyhrožovaly jí, a neměla žádné problémy se státními orgány, přičemž nemohl opomenout skutečnost, že stěžovatelky o azyl požádaly až po několikaletém pobytu na území České republiky. Po posouzení tvrzení stěžovatelek správní orgán I. stupně splnění podmínek pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu neshledal. Poté se správní orgán I. stupně zabýval možnostmi udělení azylu podle ustanovení § 13 téhož zákona, podmínky pro jeho udělení rovněž neshledal. Následně zkoumal, zda by nebylo možné udělit stěžovatelkám azyl dle ustanovení § 14 téhož zákona, přičemž podmínky pro jeho udělení v zákonem stanovených mezích správního uvážení nenalezl. Ke stejnému právnímu závěru ve věci dospěl i žalovaný a v řízení o žalobě také krajský soud. Nejvyšší správní soud se s uvedenými závěry žalovaného a krajského soudu ztotožňuje, neboť stěžovatelkami nebyly v průběhu správního řízení a koneckonců ani přezkumného řízení soudního předestřeny žádné skutečnosti, jež by mohly být považovány za hodné zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud též konstatuje, že správní orgán I. stupně i žalovaný v odůvodnění svých rozhodnutí přehledně a dostatečně popsaly průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, hodnocení důkazů a konečná stanoviska. Také krajský soud vycházel z dostatečných podkladů potřebných pro rozhodnutí ve věci, provedl řádné dokazování, v odůvodnění rozsudku se dostatečným způsobem vypořádal se všemi žalobními námitkami a nepřisvědčil tvrzeným nedostatkům a porušením, jeho rozsudek, kterým nebylo rozhodnutí žalovaného zrušeno, byl vydán v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud v řízení neshledal stěžovatelkami namítanou vadu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou navíc připomíná (stejně jak uvedl krajský soud v napadeném rozsudku), že na udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu není právní nárok, a že samotné správní rozhodnutí týkající se humanitárního azylu podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. V daném případě se stěžovatelky v rámci řízení o udělení azylu poskytnutí azylu dle § 14 zákona o azylu nedomáhaly a správní orgány rozhodující ve věci tak tuto možnost vážily jen z obecného hlediska, výsledek posouzení pak sice stručně, ale dostačujícím způsobem vyjádřily v odůvodnění svých rozhodnutí.

Stěžovatelka a) v kasační stížnosti dále namítá, že poukazovala na svůj zdravotní stav, podrobila se závažné operaci s trvalými následky, její tvrzení však zůstalo správními orgány i krajským soudem nepovšimnuto. Nejvyšší správní soud však z předloženého správního spisu zjistil, že návrh na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 6. 11. 2000 takové tvrzení neobsahuje (naopak obsahuje tvrzení stěžovatelky, že její zdravotní stav je dobrý), že uvedené tvrzení není zaznamenáno v protokole o pohovoru k návrhu ze dne 19. 1. 2001 a stěžovatelka je neuvedla ani v podaném rozkladu ze dne 4. 6. 2001. Nejvyšší správní soud konstatuje, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu dle zákona o azylu jen tehdy, pokud žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v zákoně uvedené. Z žádného ustanovení zákona o azylu však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu, jež žadatel neuplatnil, a poté k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán

pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Jelikož se o citované skutečnosti stěžovatelka v rámci celého správního řízení o udělení azylu nezmínila, nemohly se jí správní orgány rozhodující ve věci jakkoliv zabývat. Dle ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při přezkoumání správního rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, proto Krajský soud v Praze nemohl v rámci přezkumu správního rozhodnutí žalovaného vydaného s ohledem na výše uvedené bez posouzení citovaného tvrzení stěžovatelky (poprvé stěžovatelkou zmíněno v žalobě ze dne 5. 3. 2003), k tomuto tvrzení přihlížet.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Jelikož stěžovatelky neměly ve věci úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Krajský soud v Praze stěžovatelkám k jejich žádosti ustanovil zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, v tomto případě hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovená advokátka JUDr. Zita Chvojanová však neprokázala, že v daném případě proběhla první porada se stěžovatelkami včetně převzetí a přípravy zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, proto o její odměně za zastupování v řízení o kasační stížnosti nebylo rozhodováno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. března 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu